

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.



PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.
NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.

L'Esquella no ha volgut fer més que tatxar a un crítich de arts plàstiques de incapacitat per exercir aquesta crítica, desde'l moment que la vista l'hi falta, de la mateixa manera que tatxariem a un sòrt, que volgués fer la crítica musical. No creyem que el Diluvio siga partidari dels miracles.

Hi ha més encare: si un curt de vista fés la crítica, tal com la crítica deu fer-se, es a dir ab acert, ab intelligència, ab coneixement de lo que veu y de lo que tracta, seriam nosaltres molt capassos de aplaudir-lo y fins de alabar al óptich que l'hi proporcionés las ulleras.

Pero ¿qu' hem de dir de las críticas del crítich artístich del Diluvio? ¿Qué hem de dir de aquellas ridículas garrotadas de cego, ab pretensions de llissons artísticas?

Si hem consignat que 'l crítich que aixis obra es curt de vista, ho hem consignat com un atenuant; ho hem dit per no tenir que dirli en lloch de curt de vista, curt de gambals.

Respecte a l'estranyesa que manifesta el Diluvio, de que una persona de sentit comú com lo Sr. Lopez Bernagosi haja consentit en la publicació dels nostres articles y de las nostras caricaturas, hem de consignar que precisament perque 'l Sr. Lopez Bernagosi es una persona de sentit comú ha hagut de veure ab gust la seva publicació. Lo que estranya tothom es que 'l director de un periòdich diari y ab pretensions de serio consenti la publicació dels articles y sueltos del seu crítich artístich, que son atachs repetits contra aqueix sentit comú que el Diluvio invoca, contra reputacions universalment sentadas y ademés contra la gramática castellana.

Dos dias després, la ferida del Diluvio encare supurava. Deya 'l dilluns aquest periòdich:

«Hemos recibido algunas cartas de suscritores nuestros dándonos la enhorabuena por las befas de que ha sido objeto uno de nuestros compañeros en el semanario de esta ciudad Lo Burinot castelarieta. «No es extraño, nos dicen, que los hombres que han pasado de las filas federalistas a las de los defensores de la restauración de los frailes en España, ataquen llenos de un rabioso furor a quien tanto daño ha hecho al carlismo.» Damos gracias a los que nos han escrito por su cortés atención.»

Nosaltres en cambi hem rebut la felicitació de un gran número de artistas, y ipodem respondre de que no ha arribat a nosaltres ni una sola queixa. El Diluvio faria molt bé publicar unas cartas que tant l'honran, y que deuen ser de personas molt conegudas y respectables.

Per lo demés, quan ha volgut tractarnos de amichs dels frares nos ha fet fer un panxó de riure. Amichs dels frares nosaltres!... A la seva disposició t'la colecció de l'Esquella: l'hi donem permis per regirarla del primer número al últim y per cada paraula que hi trobi

favorable als frares, l'hi comprarem un exemplar de las obras del fundador de El Telégrafo que el Diluvio anuncia y recomana tot sovint, titoladas: Las ruinas de mi convento, Mi claustro y Las delicias del claustro. Creyem que el Diluvio no gosará a renegar ni de l'ensenyansa, ni de las doctrinas, ni de la paternitat de D. Fernando Patxot, a pesar de que haja renegat ja fa molt temps de la seva forma literaria.

En lo mateix número parla de la Bomba y l'hi diu Borinot; parla de la Esquella y l'hi diu Borinot també.

El Diluvio no veu més que borinots per tot arreu. Y té rahó: la literatura que cultiva lo verdader Borinot es filla directa de el Diluvio. Las planas de aquest periòdich ja fa molt temps que poden servir de llibre de text per aquesta mena de literatura. En ellas deuen haver après los redactors del verdader Borinot.

Y si es cert com diuen que 'ls borinots duhen desgracia, el Diluvio deu teme una cosa: que no vinga a Espanya la expulsión dels jesuitas, y que l'hi toquin l'esquena.

J. R. Y R.

CARICATURA DE UN CRÍTICH.

Un company meu ho ha dit y té rahó: l'escriptor que no sab sentir la bellesa no pot criticarla. L'escriptor qu' escriu ab incorrecció y en una forma ramplona, l'escriptor que no sab dir lo que vol, y que en lloch de combinar periodos y párrafos no fa més que mastegar paraulas, es impossible que tinga conciencia de la bellesa.

Y una vegada queda sentat aquest principi, aném a transcriure uns quants párrafos dels sueltos y artículos crítichs artístichs del Diluvio:

Parlant de dos quadrets de n Miralles (23 Octubre):

«Ambos son frios y penosos.»—Lo penós es aquest concepte.

«Si quiere ser colorista (l' autor) debe quemarse por bastante tiempo las pestañas buscando en el estudio de la naturaleza y de los maestros lo que se entiende por belleza del color.»—No sabiam encare que la contemplació de la naturalesa y dels quadros dels mestres pogués cremar las pestanyas.

Parlant de un paisatge y dos marinas de n Meifren (24 Octubre):

«En la primera obra quiere sin duda buscar pura y simplemente la realidad y el relieve de cierto número de detalles de un rincón del natural.»—Lo natural t'és un recó! Are vejín. Potser si l'hi donavan una purga...

Parlant de un paisatge del Sr. Armet (30 Octubre):

A EL DILUVIO.

El Diluvio publicava 'l dissapte passat las següents ratillas:

«Cuando nuestro compañero don Luis Carreras regresó de Milan, el semanario carlista Lo Burinot se mojó de su pobreza.

«Esto pintaba a los carlistas.

«Ayer se publicó el semanario castelarieta La Esquella de la Torratxa con muchas befas contra nuestro compañero, porque es corto de vista.

«Esto pinta a los que lo redactan.

«Lo que nos ha sorprendido es que un hombre de sentido comun como el señor Lopez Bernagosi haya consentido en la publicacion de semejantes cosas.»

En vista de aixó 'ns importa consignar:

Primer: Que 'l nostre periòdich no es castelarieta y ni menos se fica en politica. Aixó ho sab tothom menos el Diluvio, que per sentar certas afirmacions, no s'hi descansa.

Y segon: qu' es completament inexacte que l'Esquella de la Torratxa haja fet cap befa contra 'l senyor Carreras únicament p'el motiu de ser curt de vista. Per fer aixó encare no perteneixem a l' escola del Diluvio. Volém que se sàpiga y s' entenga aixis, y lo qu' está imprés, queda imprés per demostrarho.

«Ser paisajista no es pintar la naturaleza campestre en su más inanimada expresión, sino en su animada por *pequeñita que esta sea*».—Pequeñita!

«Esta clase de obras (los paisajistas) para ser buenas han de estar pintadas con mucha minuciosidad y energía, han de ser una verdadera fotografía pintada.»—Ja 'u sab lo Sr. Armet: per lluhir-se no t'è més que comprar fotografias é iluminarias. Aquest es l'ideal del art.

MURMURACIONES DE ARTISTAS (Célebre article del dia 30 Octubre).

Segona ratlla: «entre la gente del arte de nuestra ciudad.»

Més avall: «Aquellos periodistas que por debilidad ó magnanimidad de carácter, no miran delgado.»—Quina fidelitat en las traduccions dels modismes catalans!

Més avall: «Salvo algunas escepciones, cada artista no está conforme sino con los elogios que se le tributan á sí mismo.»—Vaja: l'aplicació de aquest reflexiu, fa reflexionar molt!

Parla de tres paisatges de Vayreda (menor): (31 de Octubre):

«Quiere ser paisajista (Vayreda) aunque de paisajes de modesta expresión ó mejor de voluptuosa expresión (*modest y voluptuos* vé á ser lo mateix gentenent?) que á este rango (al rango voluptuos) pertenece la belleza de la tierra campestre iluminada por la luz!»—Si no hi hagués coses més voluptuosas que la terra campestre iluminada per la llum!

Més avall: «Entre todos los cuadros hay mucha monotonía.» Un altre hauria dit: «En todos los cuadros»; però l'critich vol dir que la monotonía 's troba en l'espai que media entre un quadro y l'altre.

EL ARTE Y LA CRÓNICA (Article 3 de Novembre). «En política se bate la Crónica con una espada: espada más ó menos enmohecida y abollada; pero al fin espada de acero.» Una novetat: espadas d'acer abonyegadas. Aquí volia dir *oscadas*; però no va trobar lo terme.

Més enllà: «Al fin la dejamos estar.» Traducció literal de «Al últim la deixem estar.» (Quin coneixement del idioma!)

Més enllà: «Y á pesar de atacarnos per detrás.» Cuidadol!

Sobre un busto del Sr. Gamot (6 de Novembre): «Este barro pertenece á una especie de manera que puede llamarse pintoresca.»—Y aquest parrafo á una especie de manera tonta y mal escrita.

«El busto saca todo su efecto de la ornamentación que lo abruma.»—Quin efecte més abrumador!

«El autor ha colocado con mucha habilidad y valentía la cabeza.»—Ja 'u saben los autors: han de dur lo cap ab habititat y ab valentia.

«Así es que el busto es hábil.» (Qui sab! Potser hasta sab fer jochs de mans!) Però és sólido? (Probi de trencarlo y sabrá quan val.) Esto ya es harina de otro costal, (*higos de otro canasto* perque no 'u deya?) y aunque se nos acuse de *mirar delgado*, diremos la verdad.—Si mira tant *delgado*, acabará de perdre la vista.

«Debía dar energía á aquella cabeza, fuerza á los ojos de ella.»—Si no son los ulls del cap, quins seràn?

«El Sr. Gamot no esmaltó las carnes como hacen otros escultores para parecer bonitos» (Ah, tunantes, que volen enamorar á la xicota), con la cual evita un defecto que llegaría á costarle caro.»—Qui sab! Lo vernís d'esmaltar deu valer molts quartos.)

Parlant de un paisatge del Sr. Meifren (7 de Novembre):

«Si fuésemos amigo suyo (fuésemos y amigo!) le aconsejariamos (al pintor) que *rascase*, porque para llegar á pintar regularmente es necesario haber *aprendido á rascar mucho*».—Tothom se creu qu'és precis aprendre de dibuixar y de colorir: no senyors, per ser pintor és necessari gratarse, gratarse molt.

«Ahont deu gratarse l'artista?»

Més avall ho diu lo critich: «No se pinta y esculpe con las manos, sino con la cabeza.»

Ja 'u saben: que 's grati 'l cap.

Y aquí tenen, pintors catalans, una auténtica caricatura del critich artístich del *Diluvio*, bosquejada per ell mateix.

Quan s'atreveixi á darvos un concell en forma de garrotada, torneuli bè per mal: regaléuli una gramática castellana y un diccionario de la llengua.

P. DEL O.

DESILUCIONS.

Las ayguas del estany reposan tranquilas damunt son llit de pedruscall y molsa platejadas per la lluna, que com á hermosa odalisca ganduleja per sobre 'ls blancosos celatjes.

Al suau remor de las fullas gronxadas pèl ventijol, vá descabellantse per las pedras, llamenejant l'eura, cristallina font que després, serpentejant com un filet de plata, s'embolica per la bosquina, salpicant de

perlas á las floretas que se alimentan per sas voras.

En mitj de la plana, voltada d'ufanosos jardins, reposa com una blanca coloma en son niu, una poética caseta, que tanca, com la més preciosa joya, una nina, la més hermosa que ha vist lo sol, la nina que ha robat lo cor al pobre donzell que cada nit suspira prop de las reixas y que l'aurora ab son mantell de rosa sorpren cada matinada, y que ¡ay! estima sens esperanza.

Agafat als ferros del finestral com cada nit, està regant ab sas llágrimas las flors; de sopte un débil gemech y lo soroll d'un cos que cau á terra, l'abstreu de sa contemplació: llest se dirigeix cap allà hont ha sortit lo crit y 'n l'ensa un altre de sorpresa: als seus peus hi ha estirada, al sorral, una dona que l'ensa paraules inarticuladas.

L' aixeca... y al débil raigs de la lluna, véu qu'era a raspa de la caseta, fastigosa mossà y que estava... borratxa.

II.

En ma juventut jo habitava junt ab ma familia á un poblet prop d'Olot; jo, com que tenia gran afició á la pintura, l'pare m'enviava á estudiar aquí á Llotja, aixís es que quan venian las vacaciones, las anava á passar entre ells y podia al mateix temps fer estudis del natural allà á las ufanas voras del «Fluviá».

Un dia, aprofitant una hermosa posta de sol, feya un apunte d'un magnífich paisatge del mateix riu, quan vá ferir mas orellas y vá distreurem de ma ocupació, un melancólich y allunyat cant, entonant per una dona, y me vá semblar qu'era acompanyat per un instrument de corda, interromput de tant en tant per l'aigua que anava rellicant pèls joncars; picat per la curiositat, vaig volguer averiguar qui era que aixís exalava sas queixas, en aquella hora de poética tristesa y á n'aquell lloch. Posant mans á l'obra, vaig recullir lo feto que tenia escampat á mon voltant, y directe 'm vaig dirigir sota 'ls arbres cap ahont sortia 'l cant: després de caminar un rato sobre 'l sorral de prop l'aigua per no fer soroll, lo cant vá parar, vaig arribar allà; però no 's podia veure qui era 'l cantor per mor d'aquellas murallas de tronchs y follatje que ho privavan fins qu'esllebissantme entre ellas, vaig veure una especie de barraca y dirigint ma vista per sá y enllá, vaig distingir sentada á una pedra prop de l'riu á una draposa jítana que tornava á cantar, mentres se tallava 'ls ulls de poll y son marit esgarrapava la guitarra á son costat.

A. SOLÀ Y VIDAL.

DOS AMORS.

DE ESTEMERA.

Deya un dia una mare:

—M' estimes, filla?

y ella li contestaba:

—Més que á ma vida.

Son promés entra,

y vers ell la xicota

corra lleugera.

Après digué la mare

plerosa y trista:

—Deyas que m' estimes

més que á ta vida!

—Y ho dich encare:

pro á mon amor, l' estimo

més que á ma ánima.

Ha quedat d'allavors

molt temps enrrera;

ja es mare avuy la filla,

y no vol creure

pugan aymarne

las noyas als promesos

més que á sa mare.

BALDOMERO ESCUDÉ VILA.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Lo DIR DE LA GENT comedia ó drama en tres actes y en vers de D. Frederich Soler (Pitarra).

¿Qué es lo que diu la gent de la última obra, de 'n Pitarra? Are ho sentirán.

Lo Consistori dels Jochs Florals de 1879 no sabent quina obra triar entre la tragedia *Joan Blancas* y la comedia *Lo dir de la gent* no vá concedir lo premi anunciat y vá adjudicar un altre premi extraordinari á cada una d'ellas. Veus aquí lo que vá dir lo Consistori.

Un aficionat al teatro deya en lo saló de descans:—M'agrada, perque per dos rals no més veig quatre comedias: *El tanto por ciento* y *El tejado de vidrio* de Ayala; *La calumnia* de Scribe, y *Lo dir de la gent* de 'n Pitarra.

Un escripitor:—Hauria d'estar escrita en prosa.

Un aucellaire:—Per més que 'ns agradin los aucells, francament, no som tant ridiculs com en Pitarra 's pensa.

Una part del públich:—[L' autor! L' autor!...]

Varios dels seus amichs:—[Que siga l' enhorabona! Y are ab permis de vostès, parlaré jo:]

No pot negarse que l'obra ha tingut éxit. Per més que alguna vegada l' públich aplaudia al actor, y sols algunas pocas véus demanaren al poeta, aquest sorti á l'escena al final del primer acte, dos cops durant la representació del segon; altres dos al final del segon y dos més al final de l'obra.

Però aném á veure nosaltres si aquest éxit es merescut.

En *Lo dir de la gent* no s'hi veuen aquells efectes exagerats que campejan en otras obras del mateix autor, y baix aquest concepte mereix un aplauso; però la veritat siga dita, anant á buscar lo fonament de la trama, trobarem que descansa sobre un fonament fals.

Se tracta de una marquesa que té un fill enamorat de la filla de un inginyer, noya bondadosa, que durant un més cuida carinyosament una malaltia de aquella. Aquesta noya, Amparo, es víctima del dir de la gent. Se parla de una escala colocada un dia al balcó de casa seva, y prenent peu de aixó se suposa que un cert galan de nit entrava y sortia misteriosament de casa de la noya. Qui propala aquesta calumnia principalment es la familia del Sr. Cantarell, interessada en desfer los amors del fill de la marquesa y de l'Amparo, per veure si acomoda á la seva filla. Y á pesar de que lo rum rum de la gent no es prou justificat, la senyora marquesa olvida l'carácter honest de aquella noya que vá cuidar-la com una filla, y sense més ni més, sense tractar de fer averiguacions, accepta de plà lo que la murmuració propala, y nega al seu fill lo gust de casarse ab la pobre Amparo.

De segur que l'autor, si algun dia sentia dir mal de un amich seu, ó no s'ho creuria, ó tractaria de averiguar lo fonament de la maledicencia. D'altre modo no fora un bon amich. Y cuidado, que Amparo, com hem dit, més que una amiga de la marquesa, era una filla d'aquesta! No obstant, á aquella marquesa l'hi bastan las suposicions de la familia Cantarell, familia ridicul y vulgar; y sense pietat, sense compassió, aterrorisada pèl murmurar de la gent, romp lo cor del seu propi fill é infama ab la seva inverossimil credulitat lo bon nom de una noya honrada y bona.

Però Amparo té un pare, inginyer, si bé que d'escàs ingeni. L'inginyer s'encara ab la marquesa, y tornant per l'honra de la seva filla, y per demostrar que no sempre l' públich murmura ab fonament, fa concebir sospitas de que ell festeja ab la marquesa viuda, excita 'ls zelos de un rival, se promou un desafío, y en un moment, per acabar de agravar la situació de la marquesa se l'hi agenolla als peus, perque 'l rival donga un escàndol.

Quin pare es aquest que per compte de rentar lo bon nom de la seva filla, tracta d'embrutar lo bon nom de un'altra donal! Aixó no ho fa cap persona educada: es tant vil é infame com contra-productent, ¿Qui es que 's figura qu'embrutant lo nom de un altre rentarà 'l seu? Jo, de la marquesa, ab un home aixís de cap manera hauria volgut embarrantarhi. L'amor de pare disculpa moltes coses; però llansar á perdre la reputació de una dona, no més que per demostrarli 'ls efectes de la murmuració y de la maledicencia, fingir un amor que no 's professa, no més que per comprometre á una dona, la veritat, es tant repugnant, com indigne de un pare.

Al últim, gracias á l'intervenció de D. Enrich, qu'és lo pretendent á la mà de la viuda, se descubreix tot: Aquella escala del balcó de casa l'Amparo, era una mala costum del jardiner, que havent de treure las flors, en lloch de passar per dintre de la casa, pujava al balcó per medi de una escala de fusta.

Ja 'ls dich jo, que al teatro catalá corren uns jardins més capritxosos!

Precisament en aquella época la pobra Amparo no movia un peu del capsal del llit de la marquesa. Y á pesar de que la calumnia era pública, segons l'autor suposa, ni l'jardiner, ni la cambrera de casa l'Amparo, que l'ajudava á treure testos, tingueren esment del rum rum dels murmuradors, ó si algun cop ho sentiren á dir s'ho callaren, tal vegada per no privar al autor del gust de escriure una comedia.

Aquesta es la base del *Dir de la gent*.

Sobre aquesta base l'autor ha tingut l'habilitat de alsarhi un edifici bastant vistós. Veritat es que més que l'màrmol de las idees elevadas y del sentiment verdader s'hi véu l'estuch de las imatges poéticas, que algunas vegades fa molt bon efecte. Hi ha molta vulgaritat y molt lirisme: desde l'ancellayre, senyor Cantarell que parla de barrejar un canari ab una calandria, y que vá sempre pèl saló de la marquesa ab las gabias á las mans, y bufant los calaixets de l'escayola, fins als conceptuosos monòlechs y á las escenas plenas de sol, lluna, estrelles, llamps, flors y essencias, apareix en *Lo dir de la gent* la prosa y la poesia en tota la seva extenció.

Res volém dir dels caràcters; per no allargar massa

aquest article, y respecte de l'execució hem de consignar que 'ls actors, dintre de las sèvas facultats respectivas, s'esmeraren en sortir ayrosos. Foren justament aplaudits los Srs. Soler, Isern y Goula.

N. N. N.

ESQUELLOTS.

Dispensin si aquesta senmana, al parlar de teatros, no m'ocupo més que del Romea. Periódich català, dech donar la preferència a las obras catalanas.

Per lo demés no 'ls diré sino una cosa: que la companyia dramática del Liceo, fa a cada funció un plé ab lo afortunat drama «El registro de la policia».

Y que la companyia d'òpera ha posat la Aida, alcançant una gran ovació 'l mestré Faccio.

—¿Qué fan avuy al Liceo? preguntava 'l dissapte un senyor a un revenedor.

—Avuy fan la Aida.

—¿Y demà?

—Demà deurán fer la Vuelta.

Una cosa que se 'ns ha donat per certa:

Las senyoras de alguns pintors y escultors quan la criatura 'ls plora, en lloch de dirlihi:—Calla que vè 'l papu, l'hi diuhen:

—Calla... mira que vè en Lluís Carreras!

Los premostratenses de Tarascó s'han tancat dintre del seu convent y resisteixen ab gran valentia lo siti de las foras del govern francés.

Los frares que resisteixen un siti ja son frares de una categoria militar.

Ja 'm sembla que veig al pare guardià fent formar a la comunitat y dihent:

—Premostratenses: ¡Cara ferotxa al enemigo! Ar!

Sessió del Ajuntament:

Pregunta en Fontrodona que hi há de certas créus de caràcter militar que l'arcalde vá demanar al ministre de Foment destinadas a alguns individus del cos de bombers.

Respon l'arcalde: Que 'l Sr. Rovira gefe del cos, vá quedar encarregat de fer la proposta, designant als bombers més dignes, y repartint las altras créus per sort entre 'ls demés individus.

Sortir condecorat per sort! Vaja, es lo que 'ns faltava veure.

Si jo hagués sigut comandant del cos, se las haurian jugadas al quinto.

Al ménos aixó del quinto fa més militar.

Disposicions sobre las tranvias:

«L'empresa pagarà una multa si porta passatgers de més»

Pero segons confessan, las empresas no pagan may cap multa.

«Si hi ha passatgers de més que no vulguan baixar, lo cotxero aturarà 'l carruatge fins que saltin a terra.»

Aixó ho ha disposat lo governador.

Si troban un passatger una mica tossut, me sembla que 'ls cotxes quedarán aturats fins al dia del judici.

S'ha prohibit l'entrada de carn de tocino dels pobles vehins si no duhen la marca de l'inspecció del matadero de aquí.

Un pagés, introductor de botifarras, deya:

—Ja tenen rahò, que a Barcelona tot ho volen tenir millor, ¡fins los porchs!

Sembla que definitivament se tanca 'l cementiri, sense que per aixó se suspenga la pena de mort que la naturalesa imposa a tots los homes y a totes las donas.

Los difunts que 's presentin, serán enterrats, per ordre del governador, en lo cementiri de Sans.

Al ménos are donará gust morir-se. Ja 'u saben: tots los que 's moren están destinats a Sans!

L'arquebisbe de Valencia ha fet una calurosa defensa dels pares escolapios. En ella s'hi llegeixen párrafos del tenor següent:

«El alumno de la Escuela Pia ha podido estraviarse, pero nunca fué ingrato. La sotana del padre José lleva en sus pliegues un secreto de fecundidad, que se manifiesta con mas esplendor en las grandes confusiones. Apenas un padre escolapio es visto u oído, cuando se oye voz venida de los cuatro vientos, que dice:—¡El padre, el padre! ¡Allí está el padre! ¡Altó! ¡Altó! ¡Que viene el padre!—Esto no es poder, ni es fuerza, ni es prestigio. Es el espíritu de Dios, el cual anda sobre las aguas de tribulacion para sosegarlas y

tornarlas cristalinas.—¡Sedientos: venid a beber en puros manantiales!»

¡Quin arquebisbe més trempat!

A l'Audiencia han construhit un embá que separa 'l cos de Procuradors del Tribunal.

Algú créu qu'entre aquestas dugas entitats hi ha més distancia que la de un embá.

Del embá de l'Audiencia los procuradors ne diuhen embá-Pardo.

Y com que la capella de Sant Jordi, ab la seva fatxadeta gòtica ha quedat obstruida, los amants de las bellas arts diuhen que aquest embá es una verdadera gatada.

Podria ser; per alló que diuhen los castellans: los gatos son pardos.

Diumenje passat reunió dels propietaris esquerrans del Ensanche. Resúmen de la sessió: altercats, crits, soroll, escándol, y per últim la reunió disolta.

Una reunion sinistral!

En aquesta reunió vá haberhi crits de «Sou uns facciosos!»—Viva fulano! ¡Apoderémnos de la mesa!

Algú creya, que avants de establirse 'l ferro-carril pels carrers de Aragó y Marina, ja hi hauria desgracias.

Lo més bonich vá ser a la sortida: tothom disputava, tothom se treya los drapets al sol: que fulano ha cobrat tant per deixarlo passar; que sutano s'ha embutxacat tant més perque no passés, etc. etc. etc.

¡Quina llástima que la moralitat pública no sábiga de taquigrafia y no vaja pendre notas!

De un periódich francés:

«Los elefants tenen molta Inteligencia. Un d'ells lo tenia la companyia de un Circo y l'hi feya tocar lo piano ab la trompa.

Un dia van estrenar un piano nou, y l'elefant en lloch de tocar las teclas vá olorarlas, vá alzar la trompa, y ab molta tristesa vá posarse a plorar tot desconsolat.

Un gran sabi vá averiguar que 'l pobre elefant havia conegut que 'l marfil de aquellas teclas procedia dels ullals de la seva difunta mare.»

QUÈNTOS.

Vejin lo que son las criaturas, quan neixen ab una mica de talent!

Tenia tres anys apenas lo Pepet, y davant de unas visitas lo seu papà l'hi preguntava:

—Digas, nen, ¿ahont es lo nás de la mamá?

Y 'l nen ab la major promptitut senyalava 'l punt indicat.

—¿Y 'ls cabells de la mamá? continuava preguntant lo pare.

Y 'l baillet fugintli d'entre camas, anava cap al tocador, obria 'l calaix y tornava ab un anyadit.

—Lo mèn caixé deya un comerciant, es un modelo d'exactitut.

—No hi ha cap dupte, l'hi responia un amic, a exacte ningú 'l guanya. ¡Miri, segons tinch entés, cada demati a las deu en punt l'hi fa corre una dobleta de cinch duros.

Reflexió de un carreter que s'emborratxava molt sovint.

—Jo no bech ayguardent sino en dugas ocasions.

—En quinas?

—Quan menjo figas y quan no 'n menjo.

L'escena passa en un poble de Fransa, un dia que ab motiu de haver guillotinat a dos facinerosos, la població está plena de forasters. A las fondas ja no hi cab ningú.

Al vespre 's presenta a una d'ellas un senyor ab dos melons embolicats ab paper d'estrassa, y demana quarto.

—Si s'aconsoa de dormir ab un altre senyor, diu lo fondista, podré servirlo. Si, no, no.

—Perfectament.

L'acompanyan a un quarto, y 'l que l'hi té de ser company de llit ja s'hi ha ficat.

—¿Com m'ho faré per treure'l diu lo senyor dels melons.

Per últim troba una idea. L'hi arma conversa y a la millor l'hi diu:—¿No sab qui soch? Soch 'l ajudant del butxi y aquests dos bultos son los caps del dos guillotins.

Inútil es dir que l'altre, saltant del llit y ab la roba sota l'aixella, vá fugir del quarto.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

—Quarta quarta ¿no 'm sabs di si ha vingut la dos tercera?
—Fa poca estona ha passat.
—¿Parlant tres quatre?—M'ho sembla
—No es aquella que dos are?
—No que aquella es la cuynera, la Maria prima quarta que dos de buscar tot tendre.

PERFECTÍSSIM.

II.

A un tot qu' es molt ha tres quan se tracta de criadas, ja l'hi trobat dos vegadas parlant avuy ab l'Agnés.

PAU SALA.

MUDANSA.

Vaig aná a treure total portant un tot a la cara, y si no cuyto a marxar jo crech que al tot me 'n anava.

J. E. PUNTARRI.

QUADRAT DE PARAULAS.

Sustituhir los punts ab lletras quellegidas vertical y horizontalment digan: 1.ª ratlla un apellido; 2.ª un nom de fonts; 3.ª lo qu' es un home quan vá lleuger; 4.ª nom d'erba.

TRES MES.

CONVERSA.

—Ahont vás Andréu?
—Que se jo...
—Vols venir a casa de?...
—A casa de la Quima?
—No.
—Donchs a casa de qui?...
—Busca u, que tu mateix ho has dit.

GRAPAS.

GEROGLIFICH.

D I R
lobo
I
A L I
T

ANGELET SABATER.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—Monótono.
2. IDEM 2.ª—Mall.
3. ENDEVINALLA.—Capot.
4. MUDANSA.—Burra, Curra, Hurra, Surra.
5. TRIANGUL DE PARAULAS.—Coloma
Colom
Coló
Col
Co
C
6. CONVERSA.—Tuyas.
7. TRENCA-CLOSCAS.—Pontevedra.
8. GEROGLIFICH.—Qui presta al amic, cobra un enemich.

ANUNCIS.

ALMANACHS AMERICANS DE PARET.

AB XARADAS, EPÍGRAMAS, ENDEVINALLAS Y FINS GUIATS PER LAS CUINERAS.

Gran asurtit per tots los gustos y tolas las fortunas. Dibuxos variats, cromos perfectes, incrustacions d' or, formas distintas y elegants, tamanyos de tolas classes y preus baratissims, desde 2 rals fins a 18. Tot aixó ho trobaran en la llibreria de 'n López, Rambla del mitj, 20. Vajin a veure 'ls y se convenceran que no exagerém.

VENTA AL POR MAJOR Y MENOR. Als corresponents s' otorgan grans rebaixas.

CALENDARIOS ILUSTRADOS EN FORMA DE LIBRO.

Almanaque de la Ilustracion, 8 rs.; de El Buñuelo, con cromos, 8 rs.; de La Alegria, Chistes, Tío Carcoma, Bueno, bonito y barato, Hispano Americano, Quita pesares, Enciclopedia, La Risa, Los Maridos, etc. todos con láminas a 4 rs. El Cencerro, 2 rs. y El Cas-cabel 1 rs.—Se venden llibreria de López, Rambla del Centro, 20.

Barcelona. Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

L' ENLLÀS DEL CARRIL.



Tenint un remat de béns
que diuen que sí y que no,

jo pèl carrer de Aragó
faré passar tots los trens.



Y ab la trompeta ¡oh ventura!
jo al vehinat avisaré:

vehinas de aquest carré,
apartéu las criaturas.